

Lastniki in izdajatelji: Okrajni odbori SZDL Črnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izdaja vsak petek. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. — Poštni predel 33. — Telefon uređenstva in uprave 127. — Tekoči račun pri Mestni hranilnici v Novem mestu 616-H-T-24. — Letna naročnina 480 din., polletna 240 din., četrtletna 120 din. — Tiskarska »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani.

OD TEDNA DO TEDNA

V zadnjem tednu je bilo v ospredju zanimanje evropske javnosti — in je se — Edenovo potovanje po Evropi. Britanski zunanjji minister je obiskal najprej Bruselj, kjer se je razgovarjal z zunanjimi ministri Belgije, Nizozemske in Luxemburga in jih, kot kaže, pridobil za svoje predogle, potem pa odpotoval v Bonn, razgovarjal se z Adenauerjem in drugimi visokimi zahodno-nemškimi funkcionarji. Od tod je krenil v Rim, na koncu pa bo obiskal še Pariz.

Zanimivo je tudi, kot poudarjajo politični opazovalci v Parizu, po kakšni poti je krenil Eden. Dejstvo, da je obiskal najprej države, ki so ratificirale EOS, potem Rim in šele nazadnje Pariz, razlagajo v Franciji kot znak, da si hoče Eden najprej pridobiti podporo teh držav, da bi lahko v razgovorih z Mendes-Franceom o porečih vprašanjih evropske obrame imel za seboj podporo držav Beneluksa, Zahodne Nemčije in Italije.

Vendar kažejo odmevi tega Edenovega potovanja, da Britanija in ZDA nista istih misli glede tega, kako bi bilo treba najti izhod iz tako imenovane evropske krize, ki je nastala po zavrnitvi sporazuma EOS v francoskem parlamentu.

O tem priča tudi dejstvo, da je ameriška veleposlanec v Rimu ga Luce prihveljal iz ZDA še preden je tja prispeval Eden, da bi preprečila, kot pravijo rimske politični krogi, da se italijanska vlada ne bi preveč naslonila na britansko politiko in odstopila od tako imenovane atlantsko-ameriške smeri v svoji zunanjosti politiki.

Da je temu tako, pričajo tudi izjave italijanskih predstavnikov, češ da rimska vladana načelno sicer podpira Edenove predloga, da pa v praksi ne bo storila nenesar, kar ne bi bilo v skladu z ameriškimi tezami glede nedrežitve vprašanj evropske obrame. Kaže, da se je Eden na svoji poti v glavnem pridobil na svojo stran države Beneluksa in tudi Adenauerja, ki je kot kaže pripravljen privoliti celo v omejeno suverenost Zahodne Nemčije in v omejeno oborožitev le-te, da pa bo imel težnješče delo v Rimu, še zlasti pa v Parizu.

V Parizu pa, pričakujč obiska šefa Foreign Officea, poudarjajo, da Francija sicer ne želi razbiti enotnosti Zahodne Evrope, da pa želi videti tudi Britanijo v zvezi, ki ob omogočila oborožitev Zahodne Nemčije.

Pri vsem tem je treba opozoriti tudi na neurejeno vprašanje in pereče odnose med Francijo in Zahodno Nemčijo, ki so kamen spotike pri urejanju porečih evropskih vprašanj še zlasti zato, ker v zadnjih dneh nekateri krogi tako v Franciji kot v Nemčiji drugi proti drugim širijo šovinistična gesla.

Medtem, ko se v Evropi zahodne države močno prizadevajo, da bi končno vendar že našli način, kako bi vključili Zahodno Nemčijo v zahodni obrambni sistem in nadomestili propadlo EOS, pa so v Aziji to dni sklenili paket za Jugovzhodno Azijo. Značilno za ta paket je predvsem to, da v njem ne sodeluje večina azijskih držav s tega področja, kajti le-te niso takšnemu paketu prav nič naklonjene, in so odklonile udeležbo na manilski konferenci, na kateri so ta paket podpisali.

Hkrati koumantske čete s Formoze s topovi in bombe v bombardirajo kitajsko obalo, medtem ko so čete pekinške Kitajske bombardirale otok Kwejno, ki leži tik ob kitajski obali.

Živinoreje, sadjarstva, vinogradništva naj bi se oprijeli v Adlešičih

Ena najbolj pasivnih občin v Bell krajini je občina Adlešič. V tem pogledu kot tudi po velikosti je precej podobna občini Predgrad. Na območju adlešičke občine živi v 19 naseljih 1681 ljudi. Zanesljiv dokaz za pasivnost kraja je padanje števila prebivalcev, kljub znatenemu prirastku. Delovna sila pač odhaja za delom drugam, ker doma nima zaposlitve in kruha. Otdok delovne sile je z ozirem na razpoložljivo delovno silo sicer šibak, vendar število prebivalcev v občini vztrajno pada. Veliko ljudi, ki so za delo najbolj sposobni, se preliva v nabiranjem zdravilnih zelišč in drugimi priložnostnimi zaposlyvami. Žum je izrazito kamenita, razen zelo majhnih površin ob Kolpi. Socialna struktura prebivalstva se ni spremnila in je še vedno največ matih kmetov. Občinkov je v občini zelo malo, še ti so povečani rokodelci. V vsej občini ni niti enega podjetja, dokaj pa je razposeto šumarstvo. Občina je že imela podjetje za izkorisčanje peska, ki bi služil za peskanje zemlje, toda to je zaradi premajhnega naročila propadio. Tudi kmetijska zadružna nima nobenega obrtnega odseka, ali podjetja. Domača obrt ženskih ročnih del ima lepe pogoje, toda njen večji razmah ovira pomajkanje barvane prejice, ki jo moramo izvajati.

Vasi v občini Adlešič so bile med vojno hudo prizadete, saj so bile nekatere v celoti požgane. Obnova ni še končana. So družine, ki se stiskajo v enem ali dveh zasilih obnovljivih prostorih. Življenko še skoraj povsod hranijo v stogih, kjer je veliko propade, ostala pa izgubi na vrednosti. Mnogi so tudi letos zaprosili kredite za obnovbo najnovejših gospodarskih in stanovanjskih stavb. Prošnje rešujejo zelo počasi, medtem ko gradbeni sezona hitro beži in je zima pred vratim. Vprašanje dokončne obnovne stavb, ki so bile med vojno poškodovane, bi moral reševati hitreje in odločneje. Neobnovljene domačije, posebno pa še gospodarska poslopja, so resna ovira vprašanja napredka.

Od kmetijskih panog v občini ima pogoje za razvoj predvsem živinoreje, pa tudi za sadjarstvo in vinogradništvo, je podnebje ugodno. O tem govore v Adlešičih že več let, naredili pa so do sedaj boro malo. Nekoliko je dvignila edinolež živinoreja, za kar skrb živinorejski odsek kmetijske zadruge. Tako so lani s pomočjo Okrajne Zadržne zveze kupili nekaj ovac solčavskih pasme. Ta vrsta ovac

**Prvo surovo železo
iz elektroplavža v Štorah**

Pred dnevi je iz velikega elektroplavža v Storah prvič priteklo sivo surovo železo. Prvi dan je dal plavž 6 ton grodila odlične kakovosti in 8 ton železa. Ko bo zgrajen nov obrat aglomeracije za filtriranje železne rude in bo na razpolago dovolj električne energije, bo plavž proizvajal dnevno do 80 ton sivega surovega železa.

Tako naj se nalaga dobiček kmetijskih zadrg

O dobrem poslovanju splošne kmetijske zadruge Šentupert smo že pisali. Pravilna razdelitev dobička na polletem občnem zboru da slutiti, da bo tudi vnaprej tako. Od poddrugega milijona čistega dobička so določili za pospeševanje živinoreje dve sto tisoč din, poljedelsko-semenškemu odseku so določili 250.000 din in sadarskovi-nogradniškemu 200.000 din. Tako bodo z dobičkom pridobitnih odsekov podprtli pospeševalne odseke, od katerih bo imelo kmetijstvo največ koristi.

Kmetijska zadružna Selas-Sumberk je z dobičkom izdatno podprla elektrifikacijo svojega območja. Ta denar se res ne bo obrestoval, vendar je elektrika predpogoj vsakega napredka. Zato je prav, da zadruge pomagajo svojim članom, da pridejo do nje. Tudi KZ Dobrnič je lani prispevala za elektrifikacijo doline lep znesek. Sedaj pa je glavni problem občine preskrba z vodo; zato so zadružniki sklenili na letosnjem občnem zboru, da bodo do dobička v prvem polletju prispevali za gradnjo dolenskega vodovoda 200.000 din.

Kanalizacija in tlakovanje ceste v Ribnici

Sedaj kopijo jarke med stavbo občinskega ljudskega odbora in podružnico Narodne banke. Ostala dela so v glavnem že zaključena, le ob cesti, ki meji na Bistro, ne. Vendar bosta zahtevala tlakovanje in kanalizacija še precej dela, da bo vse urejeno. Kakih 100 metrov cestica je že pripravljena za tlakovanje. Treba bo pohititi, da nas ne bo prehitel jesenski deževje, ki bo zaprlo delo na cesti. Ribnica nam pa bodo ostale pred hišami gomile zemlje in kamenja. -m-

IZNASLJUJRAJEV

Suhadol pod Gorjanci

Tudi naša vas počasi napreduje. Imamo elektriko in vodovod. To je že mnogo. Ko pričemo zvezber zbiti s polja, vsa lahko v redu opravimo hišno, da imamo dobro razsvetljavo. Pa ne samo to, o pomenu elektrike in vode je sploh odveč govoriti. Sedaj pa naštare še druga skrb. To je hudoornik, ki ga v suhem vremenu sploh ni opaziti. Ko pa nastopi deževje smo revezni. Voda dere z Gorjancev, odnana zemljo z njiv, razdira pot in uničuje tudi hiše in poslopja. Večkrat smo načeli to vprašanje, letos pa smo se odločili, da bomo potok regulirali, ker tako ne gre več naprej. Občina nam je obljubila

Predgrad ob Kolpi

Prenehal je voziti avtobus Stari trg-Crnatelj-Kočevje. Nekaj časa ga je nadomeščal kamion, sedaj pa tudi s tem nič. To je za prebivalce, ki jim je bila avtobusna proga edina zveza z železnicou in upravnim središčem Crnomelj, velik udarec.

V zadružnem domu so lepo urejene sobe. Vsekakor bi se bilo treba zanimati tudi za to, da bi preprekli vežo in uredili izhod. V veži je namečno mnogo prahu in bi bilo treba položiti pod, najprimernejša let življenja.

J. S.

Osemindesetletnico rojstva je praznovala v krogu sovaščank priljubljena Stončeva mama. Skoraj vsi vaščani so ji čestitali ob visokem jubileju in ji želeli še mnogo let življenja.

Sedaj je glavno kmečko delo poopravljanje krompirja. Pridelek je še kar dober. Tudi fižol ni slab obrodek. Sadja pa bo zaradi spomladanskega deževja znatno manj kot druga leta. Nasprotno pa se je

Šperharji

Kopanje se bo vsak čas zaključilo. Želja vseh prebivalcev je, da bi tudi mi priskoči do kopalista, saj imamo za to vse pogode. Kolpa je reka za kopanje, da malo takih. Potrebno bi bilo tudi gostišče, ki ga v njej občini razstavi na Vinici. Občinski ljudski odbor bi moral posvetiti več pažnje turističnim vprašanjem.

P. Z.

Sedaj bo teh nevšečnosti konec. LO MO Crnomelj je dosedel obveznih ljudi tako, da je razglasil in službene objave obveščali na razglasne deske. Ta način ni prav nujen. Dež je sonce sta pisano obledila, da včasih ni bilo več razvidno. Pa tudi veter in nepridrapi, ki jih v Crnomelju ne manjka, so uničili marsikatero obvestilo.

Sedaj bo teh nevšečnosti konec. LO MO je na svoji predzadnjih sejki sklenil, da bo tudi Crnomelj dobil razglasno postajo. Sporočamo prebivalcem, kdaj naj poslušajo razglas: v nedeljo od 10. do 11. ure, četrtek od 9. do 10. ure, torček

Vinica

Nedavno so priredili lovci skupno hajko na divje prasice. Posrečno se jim je, da so enega ščetinarja ustrelili Lovci in kmetje so uspeha veseli, ker povzroča ta divjadi mnogo škode na polju. Pravilno organizirani skupni potovanji bodo zmanjšali število te nadležne divjadi.

Stanovanjski objekt za nižjo gimnazijo na Vinici lepo napreduje. Izgleda, da bodo glavna dela že pred zimo zaključena.

Razglasna postaja v Črnomelju

ob semanji dneh od 9. do 10. ure. Če kdo želi že kakih pojasnij, jih dobri na LO MO Crnomelj.

K. M.

Dvojna morala

V Lurdru pri Šentjerneju je bilo 8. septembra žegnanje. Večkrat smo že pisali o čudni morali nekaterih pobožnjakov, pa tudi danes moramo tako zapisati.

Na žegnanju so se mnogi opili do nezavesti. Tako tudi tudiška skupina iz okolice Monikromoga, ki se je tja pripeljala z vozom. Domov grede so bili tako pijani, da so druga na drugem ležali na vozlu. Na klancu v Škocjanu konji niso mogli potegniti voza, naloženega s pijanimi romari, zato so jih »potopljeno«. Ljudje bi sami izkopalji jarke in opravili tudi druga dela, ki se ne upajajo začeti, ker ne bi zmogli denarja za cevi. Gaberfanji za sluzijo, da jim ljudska oblast prisloki na pomoč. Bodo imeli vsaj vode dovolj, saj podgorični kruh je tako ali tako trd in tenak.

V GABERJU POTREBUJEJO VEČ VODE

Vsi poznamo vas Gaberje pod Gorjanci. To je stara partizanska vas in izhodišče za pristop h Gospodinji z novomeške strani. Med vojno je bil precej opustošena, predvsem gospodarji so s pomočjo Jadranske oblasti spravili pod streljivo domačije, zgradili novo šolo, letos spomladni pa jim je zavestnila elektrika. Tudi vodovod imajo, a je prešibak.

Nad vasjo, v pobočju Gorjancev pa je močan studenc. Z njim bi se dal vodovod odlično »podpreti«. Ljudje bi sami izkopalji jarke in opravili tudi druga dela, ki se ne upajajo začeti, ker ne bi zmogli denarja za cevi. Gaberfanji za sluzijo, da jim ljudska oblast prisloki na pomoč. Bodo imeli vsaj vode dovolj, saj podgorični kruh je tako ali tako trd in tenak.

Češminov sok

Te dni dozoreva na češminovih grmečkih češminih. Skrbni nabiralec ga ne bodo prezrl, pa četudi njegovo trnje zbadava. Gospodinje ga naj posuši in pozimi iz njega kuhanj čaj, iz neposušenega pa skuhajo izvršen malinovec podoben zdravilen sok.

Grozdičevju češmina potragamo pečlje in zrna zmeljemo s strojčkom za meso. Dobljeno maso stehiamo in na 1 kg češmina dosegamo 1 kg sladkorja. To kuhamo, dokler ne postane gosto tekoče. Sok vlijemo v steklenice in dobro zamašimo. Pozimi ga uporebljavamo kot malinovec ali dodamo 1-2 žlikci v skodelico čaja.

NOVOMEŠKI PEVCI NA BLEDU

8. septembra je priredil molki pevski zbor KUD »Dulan Jereb« na Bledu celovetni koncert slovenskih narodnih pesmi. Dvorana Kasina je bila polna domačinov in inozemcev, ki so z zanimanjem spremljali program. Zbor je pod vodstvom Toneta Marklja zapel 17 pesmi, folklorna skupina z Bledu pa je gledalcem predstavila nekaj narodnih plesov.

»Le kje ste...« Zakaj večkrat ne nastope... To je bila najboljša prireditev v sezoni! S takimi vprašanji in vzklikli so poslušali ocenili naš program.

Zahvaljujemo se podjetjem Novoteks, Pionir, Kremen, GOP, Krka in Petrol, ki so omogočili novomeškim pevcem gostovanje na Bledu.

K. S.

SPORT IN TELESNA VZGOJA

Slovensko - hrvaška obojkarska liga

TVD PARTIZAN (Novo mesto) : SD KAMNIK (Kamnik) 3 : 2 (15 : 6, 4 : 15, 15 : 9, 10 : 15, 15 : 9)

Preteklo nedeljo je Novomeščani uspelo, da so se po boljši igri oddolili! Kamniku na njegovem igrišču za nepotrebne poraz v spomladanskem delu prvenstva. Igrali so v občinski postavi, za katere nima zasebnih zaslug. Došlo je načelno do zmagovane. Radenci bo pohititi, da nas ne bo prehitel jesenski deževje, ki bo zaprlo delo na cesti. Ribnica nam pa bodo ostale pred hišami gomile zemlje in kamenja.

NODOMET: Odred B (Ljubljana) : TVD Partizan (N. m.) 6 : 1 (1 : 0)

Nogometni novomeščaki Partizana sodelujejo v tekmovanju za prvenstvo ljubljanskega 1. razreda. Prav tako ne sodelujejo načelni pridelki, ki je bilo predvsem v spomladanskem delu prvenstva. Tudi nekateri odštevani nogometniki so se že uveljavili.

NODOMET: Odred B (Ljubljana) : TVD Partizan (N. m.) 6 : 1 (1 : 0)

Nogometni novomeščaki Partizana sodelujejo v tekmovanju za prvenstvo ljubljanskega 1. razreda. Prav tako ne sodelujejo načelni pridelki, ki je bilo predvsem v spomladanskem delu prvenstva. Tudi nekateri odštevani nogometniki so se že uveljavili.

NODOMET: Odred B (Ljubljana) : TVD Partizan (N. m.) 6 : 1 (1 : 0)

Nogometni novomeščaki Partizana sodelujejo v tekmovanju za prvenstvo ljubljanskega 1. razreda. Prav tako ne sodelujejo načelni pridelki, ki je bilo predvsem v spomladanskem delu prvenstva. Tudi nekateri odštevani nogometniki so se že uveljavili.

NODOMET: Odred B (Ljubljana) : TVD Partizan (N. m.) 6 : 1 (1 : 0)

Nogometni novomeščaki Partizana sodelujejo v tekmovanju za prvenstvo ljubljanskega 1. razreda. Prav tako ne sodelujejo načelni pridelki, ki je bilo predvsem v spomladanskem delu prvenstva. Tudi nekateri odštevani nogometniki so se že uveljavili.

NODOMET: Odred B (Ljubljana) : TVD Partizan (N. m.) 6 : 1 (1 : 0)

Nogometni novomeščaki Partizana sodelujejo v tekmovanju za prvenstvo ljubljanskega 1. razreda. Prav tako ne sodelujejo načelni pridelki, ki je bilo predvsem v spomladanskem delu prvenstva. Tudi nekateri odštevani nogometniki so se že uveljavili.

NODOMET: Odred B (Ljubljana) : TVD Partizan (N. m.) 6 : 1 (1 : 0)

Nogometni novomeščaki Partizana sodelujejo v tekmovanju za prvenstvo ljubljanskega 1. razreda. Prav tako ne sodelujejo načelni pridelki, ki je bilo predvsem v spomladanskem delu prvenstva. Tudi nekateri odštevani nogometniki so se že uveljavili.

NODOMET: Odred B (Ljubljana) : TVD Partizan (N. m.) 6 : 1 (1 : 0)

Nogometni novomeščaki Partizana sodelujejo v tekmovanju za prvenstvo ljubljanskega 1. razreda. Prav tako ne sodelujejo načelni pridelki, ki je bilo predvsem v spomladanskem delu prvenstva. Tudi nekateri odštevani nogometniki so se že uveljavili.

NODOMET: Odred B (Ljubljana) : TVD Partizan (N. m.) 6 : 1 (1 : 0)

Nogometni novomeščaki Partizana sodelujejo v tekmovanju za prvenstvo ljubljanskega 1. razreda. Prav tako ne sodelujejo načelni pridelki, ki je bilo predvsem v spomladanskem delu prvenstva. Tudi nekateri odštevani nogometniki so se že uveljavili.

NODOMET: Odred B (Ljubljana) : TVD Partizan (N. m.) 6 : 1 (1 : 0)

Nogometni novomeščaki Partizana sodelujejo v tekmovanju za prvenstvo ljubljanskega 1. razreda. Prav tako ne sodelujejo načelni pridelki, ki je bilo predvsem v spomladanskem delu prvenstva. Tudi nekateri odštevani nogometniki so se že uveljavili.

NODOMET: Odred B (Ljubljana) : TVD Partizan (N. m.) 6 : 1 (1 : 0)

Nogometni novomeščaki Partizana sodelujejo v tekmovanju za prvenstvo ljubljanskega 1. razreda. Prav tako ne sodelujejo načelni pridelki, ki je bilo predvsem v spomladanskem delu prvenstva. Tudi nekateri odštevani nogometniki so se že uveljavili.

NODOMET: Odred B (Ljubljana) : TVD Partizan (N. m.) 6 : 1 (1 : 0)

Nogometni novomeščaki Partizana sodelujejo v tekmovanju za prvenstvo ljubljanskega 1. razreda. Prav tako ne sodelujejo načelni pridelki, ki je bilo predvsem v spomladanskem delu prvenstva. Tudi nekateri odštevani nogometniki so se že uveljavili.

NODOMET: Odred B (Ljubljana) : TVD Partizan (N. m.) 6 : 1 (1 : 0)

Nogometni novomeščaki Partizana sodelujejo v tekmovanju za prvenstvo ljubljanskega 1. razreda. Prav tako ne sodelujejo načelni pridelki, ki je bilo predvsem v spomladanskem delu prvenstva. Tudi nekateri odštevani nogometniki so se že uveljavili.

NODOMET: Odred B (Ljubljana) : TVD Partizan (N. m.) 6 : 1 (1 : 0)

Nogometni novomeščaki Partizana sodelujejo v tekmovanju za prvenstvo ljubljanskega 1. razreda. Prav tako ne sodelujejo načelni pridelki, ki je bilo predvsem v spomladanskem delu prvenstva. Tudi nekateri odštevani nogometniki so se že uveljavili.

NODOMET: Odred B (Ljubljana) : TVD Partizan (N. m.) 6 : 1 (1 : 0)

Nogometni novomeščaki Partizana sodelujejo v tekmovanju za prvenstvo ljubljanskega 1. razreda. Prav tako ne sodelujejo načelni pridelki, ki je bilo predvsem v spomladanskem delu prvenstva. Tudi nekateri odštevani nogometniki so se že uveljavili.

NODOMET: Odred B (Ljubljana) : TVD Partizan (N. m.) 6 : 1 (1 : 0)

Nogometni novomeščaki Partizana sodelujejo v tekmovanju za prvenstvo ljubljanskega 1. razreda. Prav tako ne sodelujejo načelni pridelki, ki je bilo predvsem v spomladanskem delu prvenstva. Tudi nekateri odštevani nogometniki so se že uveljavili.

NODOMET: Odred B (Ljubljana) : TVD Partizan (N. m.) 6 : 1 (1 : 0)

Nogometni novomeščaki Partizana sodelujejo v tekmovanju za prvenstvo ljubljanskega 1. razreda. Prav tako ne sodelujejo načelni pridelki, ki je bilo predvsem v spomladanskem delu prvenstva. Tudi nekateri odštevani nogometniki so se

